



Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića
81000 Podgorica, Crna Go
tel: +382 20 242 8:
fax: +382 20 224 4:
www.mif.gov.n

Br: 02- 9078

24. jun 2019. godine

**VLADA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETARIJAT
-n/r generalne sekretarke, gospođe Nataše Pešić -**

U vezi sa Vašim dopisom broj: 07-2429/2 od 11. juna 2019. godine, kojim se traži davanje mišljenja na Predlog zakona o Crnogorskoj razvojnoj banci, koji je podnijela grupa poslanika, Ministarstvo finansija, u saradnji sa Investiciono razvojnim fondom, daje sljedeće

M I Š L J E N J E

Predlogom zakona o Crnogorskoj razvojnoj banci predlaže se osnivanje Crnogorske razvojne banke, u cilju ostvarivanja javnog interesa, podsticanja održivog razvoja privrede i ukupnog društvenog razvoja Crne Gore.

Predlogom zakona predviđa se da osnivački kapital banke u iznosu od 100.000.000€ obezbjeđuje država Crna Gora, kao i da banka pribavlja sredstva izdavanjem dužničkih hartija od vrijednosti i uzimanjem kredita.

Nadalje, predloženi zakon predviđa da djelatnosti banke budu: finansiranje razvoja crnogorske privrede; finansiranje infrastrukture; podsticanje proizvodnje i izvoza; podsticanje razvoja malog i srednjeg preduzetništva; podsticanje zaštite životne sredine i osiguranje izvoza crnogorskih roba i usluga od netržišnih rizika. Takodje, u cilju obavljanja navedenih djelatnosti predviđeno je da banka: odobrava kredite i druge plasmane; izdaje garancije i druge garancije; zaključuje ugovore o osiguranju i reosiguranju; ulaže u dužničke i vlasničke instrumente i vrši druge finansijske poslove i usluge u cilju obavljanja navedenih djelatnosti.

Predlogom zakona predlaže se da organi upravljanja banke budu: Savjet, sastavljen od devet članova i Izvršni odbor, sastavljen od tri člana. Savjet banke čine: pet ministara Vlade Crne Gore odnosno ministar nadležan za finansije, ministar nadležan za ekonomiju i tri ministra koje imenuje Vlada prema prioritetima razvoja; dva poslanika i njihove stalne zamjene iz reda poslanika koje bira Skupština Crne Gore, od kojih se jedan poslanik i njegova zamjena bira iz reda parlamentarne većine, a drugi poslanik i njegova zamjena iz reda parlamentarne opozicije; jedan član iz reda akademske zajednice, koga bira Skupština Crne Gore na predlog Univeziteta Crne Gore i jedan član iz reda poslodavaca, koga bira Skupština Crne Gore na predlog Privredne komore Crne Gore. Savjet imenuje i opoziva članove Izvršnog odbora i predviđeno je da Izvršni odbor čine: generalni direktor, zamjenik generalnog direktora i pomoćnik generalnog direktora.



Takodje, Predlogom zakona se predlaže da Skupština Crne Gore usvaja godišnji finansijski izvještaj rada Banke, na predlog Savjeta, kao i da reviziju poslovanja i reviziju finansijskog izvještaja Banke vrši Državna revizorska institucija.

U odnosu na Predloženi zakon, Ministarstvo finansija ističe:

Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. (u daljem tekstu: Fond) osnovan je kao jednočlano akcionarsko društvo u skladu sa odredbama Zakona o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore ("Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 40/10 i 80/17).

Zakonom o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore precizno je definisana uloga Fonda kao razvojne institucije čiji je osnovni cilj sveobuhvatni privredni razvoj Crne Gore. Fond je pravno lice koje posluje samostalno i svoju djelatnost obavlja pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o Investiciono-razvojnom fondu Crne Gore, Statutom i opštim aktima Fonda, odlukama Centralne banke Crne Gore, rukovodeći se principima opreznog bankarskog poslovanja.

Imajući u vidu značajne promjene u crnogorskoj ekonomiji (u dijelu bankarskog sektora, tržišta kapitala, prioriteta i potreba privrednog razvoja, sveukupnog ekonomskog okruženja, pravne regulative) prepoznata je potreba za prilagođavanjem poslovanja Fonda, njegove misije i ciljeva, daljem privrednom i sveukupnom ekonomskom razvoju, pa su u vezi sa tim donešene izmjene i dopune Zakona o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore, koje su stupile na snagu u decembru 2017.godine.

Fond posluje u cilju podrške ekonomske politike Vlade Crne Gore i podsticanja: ubrzanog privrednog razvoja Crne Gore, dinamiziranja rasta mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata, ravnomjernijeg regionalnog razvoja, konkurentnosti i likvidnosti privrednih subjekata, proizvodnje i usluga orijentisanih prema izvozu, proizvodnje kojom se smanjuje uvozna zavisnost, finansiranja infrastrukturnih projekata, projekata vodosnabdijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine, efikasnog sprovođenja i okončanja procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske i upravljačke transformacije, kao i podsticanja finansiranja drugih projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Zakonom je uređena djelatnost Fonda, i to:

- 1) odobravanje kredita, obavljanje faktoringa i drugih oblika otkupa potraživanja i izdavanje garancija kojima se naročito:
 - podstiče osnivanje, razvoj i održivost mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata i preduzetnika;
 - pruža podrška infrastrukturnim projektima, projektima vodosnabdijevanja i zaštite životne sredine;
 - finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja;



Crna Gora

Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića
81000 Podgorica, Crna Go
tel: +382 20 242 8;
fax: +382 20 224 4;
www.mif.gov.me

- podstiče konkurentnost crnogorskih proizvoda i usluga;
- podstiče zapošljavanje;
- 2) izdavanje garancija za uredno izmirenje obaveza korisnika kredita, čije pokriće čine sredstva Garantnog fonda,
- 3) osiguranje izvoza roba i usluga iz Crne Gore od netržišnih rizika,
- 4) kreditiranje u funkciji podrške socijalnom preduzetništvu, samozapošljavanju, iniciranju novog investicionog ciklusa i razvoju i jačanju početnog biznisa,
- 5) obavljanje poslova vezanih za prodaju kapitala u portfelju Fonda,
- 6) obavljanje ostalih poslova i aktivnosti kojim se obezbjeđuje podrška unaprijeđenju preduzetništva i ekonomskom razvoju, i
- 7) obavljanje i drugih poslova utvrđenih zakonom.

Fond odobrava kredite direktno ili indirektno, posredstvom banke i drugog pravnog lica ovlaštenog za odobravanje kredita, a poslove osiguranja izvoza Fond obavlja u ime i za račun Crne Gore. Fond može da obavlja i druge poslove koje mu povjeri Vlada kada ocijeni da je to u interesu ekonomskog razvoja Crne Gore.

Poslovanje Fonda nije na teret budžeta, odnosno nije na teret poreskih obveznika Crne Gore. Takođe, Fond posluje po tržišnim principima na obezbjeđivanju najpovoljnijih uslova za klijente, uključujući i bez kamatne kredite.

Fond kroz svoje djelovanje direktno daje podsticaj rastu investicione aktivnosti i kreiranju konkurentnih uslova na tržištu koji motivišu pojedince, preduzetnike, kao i upravljačke strukture preduzeća da osmišljavaju nove ideje za osnaživanje svog poslovanja. Osim toga, kreiranjem diversifikovanog portfolia kreditnih linija, kao i adekvatnog edukativnog programa daje se direktna podrška kreiranju i realizaciji novih preduzetničkih ideja.

Do kraja 2018. godine, Fond je finansirao crnogorsku ekonomiju sa 823,6 mil EUR. Pregled plasiranih sredstava, po godinama, dat je u sljedećoj tabeli:

Godina	Odobreni iznos
2010	12,2 mil EUR
2011	17,5 mil EUR
2012	26,3 mil EUR
2013	65,8 mil EUR
2014	71,2 mil EUR
2015	117,1 mil EUR
2016	128,5 mil EUR
2017	175,6 mil EUR
2018	209,4 mil EUR
UKUPNO	823,6 mil EUR



Fond je za 2019. godinu planirao da plasira, najmanje 180 mil EUR za pružanje podrške crnogorskim preduzetnicima, kroz sljedeće kreditne linije:

1. razvoj preduzetništva, kroz podršku posebnim ciljnim grupama (mladi, početnici, žene, visokoškolci, tehnološki viškovi, individualni poljoprivredni proizvođači, zanatlije, inovativno preduzetništvo, ICT biznis, klastera proizvodnja, osobe sa invaliditetom i slično);
2. podršku postojećim mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kroz podsticaj njihovog daljeg rasta i razvoja, sa posebnom pažnjom na prioritetne sektore crnogorske ekonomije (turizam i ugostiteljstvo, poljoprivreda i proizvodnja hrane, proizvodnja, usluge, ICT i slično);
3. podršku preduzećima, kroz održavanja i/ili poboljšanja likvidnosti (kratkoročna kreditna sredstva, refinansiranje postojećih kreditnih sredstava, faktoring finansiranje, trajna obrtna sredstva i slično);
4. podsticaj konkurentnosti crnogorskih proizvoda/usluga na drugim tržištima (kreditna sredstva namijenjena pripremi proizvodnje i uslugama za izvoz), uključujući i osiguranje izvoza;
5. podršku realizaciji green field investicija;
6. podršku infrastrukturnim projektima, projektima od ekološkog, lokalnog i državnog značaja i projektima iz oblasti energetike i energetske efikasnosti.

Fond je za prvih pet mjeseci 2019.godine odobrio 101 mil EUR za pružanje podrške crnogorskim preduzetnicima, što je za 31 % više u odnosu na isti period 2018.godine.

Loši plasmani na kraju 2018.godine su se kretali od 1,88% do 3,73% u zavisnosti od toga da li se računaju po osnovu kašnjenja u danima ili po metodologiji Centralne banke Crne Gore, što je rezultat strogih i detaljnih procedura koje se primjenjuju prilikom analize i odobravanja svakog pojedinačnog finansijskog plasmana, a u skladu sa uslovima definisanim programima finansijske podrške, koji se donose na osnovu Godišnjeg i Finansijskog plana Fonda na koje saglasnost daje Vlada Crne Gore.

U narednom periodu ciljevi Fonda će biti usmjereni na:

- unapređenje poslovnog ambijenta radi poboljšanja konkurentnosti privrede i poslovanje klastera uz povećanje zaposlenosti i to kroz unapređenje postojećih i kreiranje novih kreditnih linija u cilju podsticanja razvoja biznisa. Razvijaće se instrumenti i mehanizmi finansijske podrške koji će obezbijediti podršku razvoju socijalnog preduzetništva, prioritetnih sektora, ravnomjeran regionalni razvoj, unapređenje poslovanja i likvidnosti mikro, malih i srednjih preduzeća, formiranje klastera, optimizaciju korišćenja kapaciteta velikih sistema u cilju adekvantog uvezivanja repro lanca i diversifikaciju ekonomskih aktivnosti;
- stvaranje uslova za veće zapošljavanje, povećanje radne aktivnosti i mobilnosti radnika će se realizovati kroz podršku posebnim ciljnim grupama: (mladi, početnici,



Crna Gora

Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića
81000 Podgorica, Crna Go
tel: +382 20 242 8:
fax: +382 20 224 4:
www.mif.gov.n

- žene, visokoškolci, tehnološki viškovi, individualni poljoprivredni proizvođači, zanatlije, osobe sa invaliditetom i slično) kroz namjenske kreditne linije, kao i uvođenjem novih instrumenata, kao što su garantne šeme i socijalno preduzetništvo;
- ostvarivanje veze poljoprivrede sa trgovinom i turizmom kroz diversifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima;
 - ostvarivanje povećane primarne poljoprivredne proizvodnje (biljna proizvodnja i stočarstvo), organske proizvodnje, te rast dohotka na poljoprivrednim gazdinstvima u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja;
 - unapređenje infrastrukture neophodne za razvoj i povezivanje ruralnih područja, radi poboljšanje uslova i kvaliteta života za ostanak stanovništva na selu.

Pored navedenog ukazujemo da je članom 5 Zakona o Investiciono – razvojnom fondu propisan minimalan iznos osnivačkog kapitala od 50.000.000 eura, pa s tim vezi ukazujemo da bi opredijeljenje dodatnih sredstava u iznosu od 50.000.000 eura za osnivački kapital banke iz budžeta države imalo negativan uticaj na fiskalnu održivost javnih finansija i dovelo u pitanje ostvarenje ciljeva fiskalne politike i mjera fiskalne konsolidacije.

Imajući u vidu istaknuto, mišljenja smo da ne treba prihvatiti Predlog zakona o Crnogorskoj razvojnoj banci, koji je predložila grupa poslanika.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović